

DE POSTRIJDER

DER PROVINCE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

BUREAU & REDACTIE:
DRUKKERIJ COLLÉE
REGULIERNWAL (Steenderpoort)
— TONGEREN —
Postчек N° 84855. — Telefoon 12.

AANKONDIGINGEN.

Prijs per regel . . . . . fr. 1,00
Tusschen Allerlei en Provincie-
nieuws, volgens overeenkomst
KLEINE AANKONDIGINGEN:
Van 1 tot 4 regels . . . . . fr. 3,50
Elke regel meer . . . . . fr. 0,75

Bebeden voor den Vrede

DE ROME-BEDEVAART VAN 6-9 SEPTEMBER.

Verloren jaar gingen honderdduizend katholieke oudstrijders hun vredesverzuim uitstorten in het gonadeord der Maagd te Lourdes. Dit jaar overrompelt een bijzondere oproep van Paus Pius XI, zullen talloze bedevaarders naar Rome trekken om bij het graf der apostelen Petrus en Paulus tot dezelfde intentie te bidden. De bijzondere, pauselijke zegen en hun verzuchtingen aan God aanbevelen. Moge de grootsche vreedzame betooging indruk maken op de inwoners en heerschers van Rome, nu vooral dat Rome's politiek gevaarlijk wordt voor den wereldvrede, en niet zonder gevaar is voor Italië zelf.

« Meent de Paus dat zijn barmhertig de wapens uit de handen mijner soldaten zal doen vallen? » Zoo sprak eens in zijn overmoed Napoleon I, toen hij, tot het toppunt van macht gestegen, met het machtige leger dat hij ooit geleid had, naar Rusland toog. Tegen ieders verwachting in, begon toen juist zijn ondergang.

Nu weer heeft de Paus een vermanend woord gesproken. Hij herinnerde namelijk aan een verzuiming van Psalm LXVII, luidende: « Heer, verstrooi de volkeren die den oorlog willen ». En hij voegde daaraan deze vermaning toe: « Wij hopen nog, en hopen steeds op den vrede van Christus, voor de heerschappij van Christus: wij waken op de hoop dat er niets zal voortvallen dat niet met de waarheid, de rechtvaardigheid en de liefde overeenstemt ». (Zie Postrijder van 3 Aug. 1935.)

De duidelijkheid der pauselijke uitdrukking was vooral treffend voor de kenners der H. Schriftuur die het gehoor uitmaakten. Voor degenen die niet gewoon zijn te psalmen te lezen, — waarin ze engelijken robben, — zie hier het vervolg van den heerlijken, bijna drie duizend jaar oude liederzang van Koning David:

« Heer! « Verspreid de volkeren die de borlagen willen. Er zullen afgezanten komen uit Egypte; Ethiopië zal zijn handen tot God uitstreken.

Koninkrijken der aarde zingt ter eere van God: tokkelt de liersnaren voor den Heer; tokkelt de liersnaren voor God, die opstijgt aan het Oosten boven den hemel der hemelen. Ziet! In zijn stem laat hij den klank zijner oppermacht hooren.

Geeft er aan God, zijn heerlijkheid straalt boven Israël en zijn macht blijkt in de wolken.

Bewonderenswaardig is God in zijn heiligen; de God van Israël zelf zal moed en sterkte aan zijn volk geven: gezegend zij God!

De mysten kunnen niet aan de Vredesbedevaart naar Rome deelnemen. Maar allen kunnen op de volgende dagen van 6-9 September met eenparigheid voor het behoud van den vrede bidden. En 't is een artikel van ons geloof vervat in de woorden « gemeenschap der heiligen » dat deze geboden gezamenlijk met die te Rome door de bedevaarders gestort als wierook voor Gods troon zullen opstijgen. Zoodoende kan men als het ware den Hemel gewillig aandoen voor het behoud van den vrede. Men bidde, houde niet op met bidden, zolang er oorlogsgevaar dreigt. Immers de zaken staan zoo. Indien Italië den oorlog verklaart aan Ethiopië, dan kan het gebeuren, we hebben het herhaaldelijk gezegd, dat alles ondanks alle voorbereiding mislukte, evenals Duitsland in 1914 ondanks zijn puntzige voorbereiding mislukte. En dan zal men te doen hebben met overmoed van de negersassen: en het is mogelijk dat België ook moeilijkheden krijgt in Congo. En andere landen die over meer geschaafde volkeren heerschen als Engeland, Nederland en Frankrijk zijn nog veel meer aan dit gevaar blootgesteld.

Van een anderen kant, zoo Italië zijn opzet tegen alle recht in kan verzeuken, dan krijgt het « Volkerecht » een leelijke deuk, en de tractaten ook. Wij staan dan eens te meer voor de egerlijke verzeuring van plechtig aangegane verintenissen. En dat is erger dan het valies van een kolonie. Zoodat de politieken, die uitriep: « Dat de koloniën ten ondergaan, liever dan een principie los te laten » nog gelijk zou hebben. Ten minste, indien hij geen verkeerde bijbedoeling had. He laas, hoe dikwijls stoot men in de internationale onderhandelingen op verkeerde bijbedoelingen, wanneer er iets gezegd of voorgesteld wordt!

De triomf van de Sport

ZIJ DOET VLAMINGEN HULDIGEN IN HET WALENLAND.

Of we nu pruttelen en morren: of we 't vervel vinden en afkeuren loochenen kunnen we 't niet: we beleven den triomf van de sport. En we moeten allen, goedachtig of kwaadaardig, onze bol betalen aan den

meester van den dag. Als in Frankrijk zelfs doctoren in de rechten en lyceumprofessoren, die schenen den rug zien toekeren aan de bodie, de anderen aan hun leerstoel, om ook lauweren op sportgebied te betrachtten hoe willen we dan tegen de tijd opzwellen?

Inderdaad, als men een gediplomeerde in de letteren, M. Raymond Boisset, en die een leerling in een universiteit zou kunnen waarnemen, reordnair van Europa ziet worden in een loopkoers van 400 meter, dan moeten wij allen wel aan gelooven.

Volgens de Fransche gazetten had hij zijn aggregaats-diploma veroverd met eene verhandeling over « den dichterlijken zin van Philoctetes »: wat niet iedereen hem zal naadoen.

Vandaag is hij op weg naar Budapest, niet om er een conferentie te geven, maar om deel te nemen aan het kampioenschap in 't hand loopen. De professors uit onze jeugd hadden er grijze haren van gekregen. En zijn portret staat in alle gazetten, niet in de universitaire toga, maar in zijn primitief loopersstoel, met nummer 24 op de borst.

De sport overweldigt dus de vrije beroepen en zij neemt hare « revanche » op den tuchtraad der Parijzer halie die een jong advocaat van de lijst had geschrapt omdat hij, tegen klinkende specis, opgetroten was in een bok-match en successen behaald, die hem vrij wat geld in den zak hadden gebracht.

Orze advocaat had schoon te zeggen dat hij met zijn advocaatschap 't zout op zijn patatten niet verdiende en met het boksen ruim de boter op zijn brood: de tuchtraad was onverbiddelijk; volgens hem had de man het beroep ontceerd en nij werd niet waardig bevonden nog langer ingeschreven te blijven, als hij niet voorwel aan 't boksen zedde.

Hij weigerde, is bleek gebleven en is thans een gezichte figuur in de « rings » van Amerika. Hij is doctor in de rechten, wat hem niets opracht, zegt hij, n doctor in het boksen, wat hem dollars in den zak doet toevloeden.

Er zijn daarginder wel boksende dominees, waarom geen boksende advocaten?

Dat de sport wonderen verricht stellen we zelfs op taalgebied vast.

Wij hebben nog den tijd gekend toen het nieuws der candidatuur van Wambach voor de plaats van bestuurder van het Conservatorium van Luik, heel de Luiksche pers in rep en roer zette.

Het feit werd aanzien als eene beschaming voor Wallonië en een der bladen gaf te verstaan dat als de benoeming toch moest doorgaan, men den titularis, in de Maas zou slijten.

Wambach was maar een toonkunstenaar en tegenover zo'n specie notenkaker mocht men zich dergelijke uitlatingen wel veroorloven.

En zie wat de sport verzevvelijken kan. Romain Maes en zijne medeoverwinnaars in den Tour de France zijn allen Vlaamsche jongen; die trouwernood eenige woorden Fransch kennen.

Ze werden op 18 Aug. te Luik feestelijk ingehaald en gevierd, er werd een ontbijt ter hunner eer ingericht en in plaats van in de Maas gesmeten te worden, werden zij door heel de bevolking der « Cite Ardente » triomfantelijk begroet.

Nog nooit is er over Vlamingen in de Luiksche pers zoo veel beslag gemaakt als thans over Romain en Sylveor, over Verwaeye en Lowie. Het taalverschil moge opgezakt worden bij alle gelegenheid; op sportgebied wordt het zwijgen opgelegd aan alle vooroordelen en al men buigt voor de sporthelden van den dag.

Wat niemand kon betwisten dat barikaden zijn: als ambassadeurs van 't Vlaamsche land worden zij als de meest welkome gasten in de hoofdstad van Wallonië feestelijk ontvangen en de meest verstokte Wallingant juicht mee.

't Is niet langer de muziek; die de zeden verzacht, zoals Wambach moest ondervinden, 't is de sport, koningin van den dag.

Opvoeding

Oude en nieuwe toestanden

OORZAAK VAN WRIJVING TUSSEHEN OUDEREN EN JONGEREN.

We moeten toegeven dat de tijden erg veranderd zijn. Daarover zullen wij nu niet verder uitweiden, er werd reeds genoeg over gezegd. We hebben het hier over de werkwijze van vroeger en nu. In vele gezinnen valt het op te merken dat moeder en dochter eene verschillende manier van werken hebben. . . . en zoo komt weleens — vooral indien moeder zich niet aanpasten kan — wrijving in het gezin. De oorzaak van dit verschil is niet zoo ver te zoeken: moeder is van eene oudere generatie, het dochterke van de nieuwe. Moeder is één vlijt, één offerende heelemaal zichzelf vergetend en werkt zoals zij hare moeder zag werken. De zittingen zijn uitstekend

en het gezin is zeer gelukkig. Maar des avonds is de arme vrouw zeer vermoed en het gebent wel dat ze, niettegenstaande al haar goed, niet kan nalaten te zuchten: « Ik kan niet meer! »

Hare dochter heeft, in huishoudscholen, niet moderne methoden geleerd. 'tzake werk en onderhouden van het gezin. . . . Ze wil een maximum werk verrichten met een minimum inspanning. De tijd is voorbij dat een vrouw geen oogenblik mocht naastzitten per dag, zonder den indruk te maken lui te wezen. Toen moest alles rechtstaande gedaan worden: tot aardappelen schillen toe.

In den ouden tijd waren wassen en strijken veel meer ingewikkeld; ten verschillende soorten rokjes en broekjes met knopjes en dekjes. Gansche manden witgoed te strijken. Nu is het ondergoed heel tot zijne eenvoudigste uitdrukking en de wasch heeft bijlange zo'n omvang niet meer. Alles is vereenvoudigd! Gelukkig nog maar!

In het gezin rijzen er echter wel eens conflicten op tusschen moeder, die meer aan den ouden tijd hecht, en het dochterke, dat van den nieuwerwetsehen medeneten stemp 't is. . . . Die conflicten zijn gewoondijk niet lang op 't zijn, gewoondijk maar huishoudelijke kibbelpartijen maar ze belotten toch, dat in 'n dag de zon schijnt in het gezin. Jonge meisjes kunnen wel eens in hunnen jongen overmoed, hardnekkig doedrayn en geene enkele tegenging doen. Dat is verkeerd. Maar ook de moeders moeten kunnen erkennen wat er goed is in het nieuwe stelsel en niet dadelijk elke verandering afkeuren als minderwaardig of uit den boeze. Moeder moet, hoe geheet ze ook wize van het oude, kunnen « geven » en « nemen » en zich aanpassen bij nieuwe werkwijzen en zoover dat moeder en dochter samen werken om het de andere bewoners van het gezin aangenaam en gezellig te maken. Nooit kan het in een gezin gezellig wezen, wanneer er gelibbeld wordt.

NIET ALLES WAT GEDRUKT IS MOET GELOEFD WORDEN

Wij lezen in verschillende dagbladen het volgende bericht:

« Een uitgestorven groote stad. — Het klinkt onwaarschijnlijk — en toch is het zoo! Den uitgestorven stad is de gemeente Phoenix, die hoog in de bergen leit in de nabijheid van de Canadisch-Amerikaan egrans. Deze zeldzame stad, die indertijd in 1 is ontstaan en zich in een spoedige uitbreiding verheugde, is heden ten dage steen en zand. En toch is het nog niet zoo lang geleden, dat zij binnen haar muren honderdduizenden inwoners telde. Alles staat nog precies zoo, alsof de bewoners gisteren de plaatsen hadden verlaten: groote hotels, de showburg, het stadhuis, de kerken, zelfs een groote brouwerij en talloze woonhuizen. Doch het senige leven, dat men in deze sprooklichtige stad aantref, is het plantenleven, dat de straten en platen heeft overwoekerd. Werpt men een blik in de hotels, dan ziet men dat er neigens meer deuren zijn dat de vesters geen ruiten hebben en dat er geen enkel meubelstuk meer te bekennen is ».

En stad met « honderdduizenden inwoners » is in elk land een voorname stad en kan gemakkelijk op de kaart gevonden worden. Maar men zoekt vergeefs naar een belangrijke stad aan de Canadisch-Amerikaan egrans, die den naam van Phoenix draagt. De voornaamste stad van dien naam is de huidige hoofdplaats van den staat Arizona die 5540 inwoners telde in 1900 en 48118 in 1930. Deze stad is niet zoedich geworden en leit ver van de Canadische egrans. Vivion de Saint-Martin vermeldt in 1869 de bevolking van Phoenixville in Pennsylvania als zijnde 8515 inwoners, en hier bevonden zich de groote Phoenix-fabrieken die het ijzer leverden voor de koepel van het Capitol van Washington.

Er bestaan verder nog acht dorpen die den naam van Phoenix dragen in Alaska, en Maryland in Michigan, Missouri, New York, Nebraska, Oregon, Zuid Carolina. Maar op geen dezer is bovostaande nota toepasselijk.

• • • Dit is een negatief artikelje. Om het nuttig te maken zullen we er bijvoegen dat de geschiedenis ook melding maakt van een voorname gebeurtenis die aan den plaatsnaam Phoenix op de Zuidkust van het eiland Creta is verbonden. In den zeeslag van 655, overwonnen de Muzulmannen aldaar Constans II, keizer van Constantinoepel op het oogenblik dat deze aan Paus St-Eugenius I, alle moeilijkheden zocht te berokkenen. De tusschenkomst van de Mohammedanen was op dit oogenblik gelukkig voor de kerk, die toen door de plagerij der Byzantijnsche keizers erg benadeeld werd.

G.S.

Nuttige en juiste inlichtingen

Uit het « Handelsblad » van Antwerpen, 29 Aug. 1935 :

Voor enkele dagen werd er door ten dagblad een officieus bericht medgedeeld meldend dat er bij een brand, uitgebroken in de brouserie in Belgisch Congo, zoowat een driehonderd indlandsche hutten vernield waren.

Zonder dat er slachtoffers vielen zou de schade nochtans heel belangrijk zijn. Zoowat te verwachten werd dat zelfde bericht door een ander agentschap na de nodige inlichtingen te hebben ingewonnen, tegen gesproken. In de bedoelde post Laputa was geen enkele brand waargenomen. Alle n had een brand in de brouserie indlandsche hutten vernield en vijf graanschuren in het dorp van Kabwe, gezegen op zoowat 35 km. van Luluaburg.

Het doet er nu niet toe welke ook het nieuwsagentschap zijn moge dat h t nieuws heeft uitgegeleid van den brand te Laputa maar toch vooral wij ons geniaal deszakezake enkele vaststellingen te maken. Wat zijn wij vooruit met een telegrafische dienst, welke ons alle mogelijke inlichtingen in korten tijd betreffende de kolonie verstrekken kan, zoo hij ten slotte ons valse berichten overmaakt of enkel berichten welke weinig of geen belang hebben.

De kleine, nutteloze berichten zijn echter nog niet zoo erg. Het is veel erger als in plaats van onschuldige berichten, er nieuwsjes de wereld worden ingezonden welke in tegenstrijd zijn met de waarheid en zelfs met de waarschijnlijkheid. Dit is wel degelijk het geval geweest met de bewuste ramp te Laputa. Hoe kan men er ooit toe komen te verklaren dat een brand in de brouserie drie duizend indlandsche hutten zou hebben vernield? Dit sluit in zich de vernieling van eene agglomeration van meer dan tienduizend zielen! Zelfs in de meest bevolkte gewesten van de kolonie vindt men zeldzaam eene zoo dichte bevolking. Katanga is gekend om zijne schaarsche bevolking. Dit feit alleen had aandacht moeten geven tot eene groote voorzichtigheid voor het verspreiden van eene inlichting van zulk groot belang.

Men voegde er wel aan toe dat de ramp geen slachtoffers had gemaakt hoe zonderling dit ook schijnen moge met verhouding op de uitgestrektheid van den brand welke een dorp van meer dan tienduizend inwoners verwoestte.

Zo Laputa werkelijk zoo uitgeleerd was moet men er zeker een aantal Europeesche handelaars aan tevoegen, welke zich gevestigd hadden in een zoo druk bevoekt dorp voor de aantawering en het verstreken van de inwoners van al de ruikopwaren welke de inlanders halen komen in de fabrieken. De totale vernietiging van het dorp zou bijgevolg ook deze der Europeesche instellingen voor gevolg hebben gehad.

De brand in de brouserie alhoewel tegenwoordig beperkt omdat hij een nadeeligen invloed heeft op den plantegroei, wordt dikwijls veroorzaakt door de inlanders. Zelden ontstaat daardoor brand in de d open alhoewel deze heel talrijk verspreid liggen in de savanna of in de brouserie.

De inlanders weten er zich heel goed tegen te beschermen en het is slechts bij uitzondering dat het vuur op de woningen overlaait. En zoo dit geschiedt dan staan wij nog niet tegenover dezelfde ramp als in onze gewesten. De inlander heeft geen huisraad buiten de enkele huishoudelijke voorwerpen. Zijne hut is uiterst licht gebouwd en de vorm en bouwmaterial verschillen volgens de streok. Overal echter zijn deze ever primitief.

Enkele dagen volstaan voor den inlander om zijne woning op te bouwen. Dit is gemakkelijk te raden als men nagaat dat de indlandsche dorpen gemakkelijk verlaait worden, om de meest geringe redenen.

In plaats van de minder gunstige gelegen gronden te ontginnen, verkiezen de inwoners van wooplplaats te veranderen en elders een meer voordelig verblijf te zoeken. Op zich z 't is bijgelyk het verbranden hunner hutten niet zoo erg en men gaat er dikwijls toe over na eene besmettelijke ziekte, als het eenig afdoende middel tot ontsmetting.

Men ziet dus hoe welns waarschijnlijk dit nieuws was dat later trouwens volkomen werd gelogenstraft.

Teruggebracht tot de werkelijkheid was het slechts een banaal nieuwsje uit het dagelijksch leven der inlanders en verdient de het volstrekt niet dat er gewag werd van gemaakt langs de telegraaf en in de Belgische bladen.

Leest en verspreidt

«DE POSTRIJDER», hot oudste weekblad van Limburg!

Oudheidkunde.

BELANGRIJKE DOORGRAVINGEN TE TONGEREN.

Op Bilsensteenweg. — De week van 17 tot 23 Augustus bracht ons de actieve voortzetting der doorgravingen van Tongeren. De firma Kamps van Luik, die de aanmijning Goois overnam, dreef de werken met grooten spoed voort dank aan het te werk stellen van een talrijke ploeg werkheden. Op een enkele week werden meer dan 600 meter riool op een gemiddelde diepte van 3 meter aangelegd.

Denk aan deze groote diepte waren de bevindingen op Bilsensteenweg zeer belangrijk. Om in eens de gedachten goed te vestigen stellen we eerst vast dat de kijk-schouwen waarvan we gewogen geteld worden van af de eindschouw der Keverstraat en verder deze mede te rekenen. Zoo hoef men dan wanneer men zich met het gezicht naar het Oosten plaatst, twee kijk-schouwen rechts tot aan den stassingel, en tien schouwen links in de richting van het Noorden.

Tusschen Stadsingel en Keverstraat. — Het omstreekte dat van aan den Stadsingel tot aan Keverstraat, heeft slechts een lengte van 60 meter, en gaf slechts een zijdeling tot de elders meermalen aangelegde sprengen van brandverwoesting. De roodgebrande kleianke der pis-wanden op een zwaarte laag van verkokt hout strekte zich uit over een afstand van 12 m. tegenover de huizen nr. 3 en 5. Bij onze opmetingen tegenover nr. 5 (garage Hellu) stelden we vast dat deze verbrande laag ligt op een diepte van 1,70 tot 2 m. en dat ze dus een dikte heeft van 30 centimeter. Tegenover huis nr. 3 sijdt ze wat meer naar de oppervlakte, zodat de bovengrond er lag op 1,40 m. bereikt wordt. Er werden uit deze laag enkele scherven Romeinsch potterwerk opgevoelen. Maar alles thijzen genomen zoals men ziet, was dit gedeelte niet zeer belangrijk.

Van aan Keverstraat tot aan de groote omheining. — Het anders was het voor het gedeelte Noordwaarts van de Keverstraat. Aanzienlijke hoeveelheden potterwerk werden opgedolven, en aelterevolgens doorsneet de tranchee een Romeinschen kiezell, dan door omheiningen der legrauw, dan weer een kiezell en eindelijk door muren der eerste eeuw met de twee grachten die ervoor waren.

De eerste kiezellaan. — De eerste kiezellaan vertoonde zich tusschen de kijk-schouwen nrs. 1 en 2. Zij bevond zich nabij tik op 12,40 m. ten Zuiden van het centrum der kijk-schouw nr. 2 en hij had een breedte van 6 m. Men bereikte hem op de diepte van 2,25 m. De tranchee hadte tot 2,95 m. diepte, naar van de bedding der dikke stenen werd slechts weinig opgenomen. Het verschil van 2,25 tot 2,95 m., of 0,70 centimeter geeft dus de hooft dikte niet aan. De kiezellaan bleek goed bewaard en de goed vastgedamde kiezellaan was in 1,40 m. binnenste, vlekkeloze zuiver gebleven. Deze kiezell werd reeds bij de opzochtingen van den omheiningmuur der de eeuw, ten N. van de elektrische centrale ontmoet.

Omheiningmuur der 4e eeuw. — In de kijk-schouw nr. 2, die zich tegenover het huis nr. 24 en de villa nr. 27 bevindt, ontmoette men den Romeinschen omheiningmuur der 4e eeuw. De muur had een dikte van 2,95 m. te overleiden naar de afbraak die hier gevonden werd. Bij middel van de kijk-schouw heeft men een definitieve, vaste baken voor de richting van de muur. Hij sijdt den Bilsensteenweg van 0,80 m. ten Zuiden tot 1 m. ten Noorden van gezeele kijk-schouw. De heel uitgestorven afbraak van dezen muur vertoonde rooden kalkmortel zoals elders. De diepte waarop de muur stond bedraagt 1,90 tot 3 m. Op deze diepte was men nog niet door de mureersten hoort.

Tweede kiezell. — Verder Noordwaarts op 1,70 m. voorbij het centrum der kijk-schouw nr. 5 doorsneet men een tweeden moeren kiezell. Deze zat op de diepte van 1,95 tot 2,50 m. naar weer bereikte men de onderste laag niet. Hij had een breedte aan 6,20 m. Zelfs meer; maar we hebben hem door bescijding tot deze breedte teruggebracht daar hij niet in rechtstandige lijn den Bilsensteenweg sijdt. Hij loopt namelijk onder de woningen 50 en 77 door naar het terrein tegen den kerkhofmuur waar de onderzoekcommissie hem voor een paar maanden blootlegde. De afstand tusschen beide bekeerde straten bedraagt slechts 57 meter. In dit stadsdeelte vertoonde het stratennet dus nauwe nalien. Dit wordt door andere vondsten bevestigd.

De groote omheiningmuur. — Verder Noordwaarts, voorbij de kijk-schouw nr. 6 ontmoette men den grooten omheiningmuur, dien der eerste eeuw. Deze steekt niet zijn kop nog tot tegen de plaveystenen van den huidigeen steenweg, want men ontmoette hem reeds op een diepte van 0,40 m. Op den bodem der tranchee had men de laatste laag der fondeering niet bereikt. Deze fondeering bestond uit losse blokken, zoodat het mogelijk was onder die muur heen te mijnen want de gebrulde huizen hadden hier slechts 40 cm. doorgang. De afgekapte stukken metelings